

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична конференція
«Перспективи розвитку суспільно-гуманітарних наук
в умовах євро інтеграції»**

11-12 квітня 2024 року

Біла Церква
2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М. д-р екон. наук

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Перспективи розвитку суспільно-гуманітарних наук в умовах євро інтеграції:
матеріали міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. 11-12 квітня 2024р.
Білоцерківський НАУ. 300 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Вітальне слово учасникам конференції:

Варченко О.М. проректор з наукової та інноваційної діяльності Білоцерківського національного аграрного університету, д-р екон. наук, професор

Димань Т.М., проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності Білоцерківського національного аграрного університету, д-р с.-г. наук, професор

Ковальчук І.В., декан соціально-гуманітарного факультету Білоцерківського національного аграрного університету, кандидат юридичних наук, доцент;

Jozef Zaf'ko Dr.h.c. mult. JUDr., PhD, LL.M, MBA, Honor. Prof. mult.

President of European institute of further education (EIDV), Founder of Eastern European Development Agency (EEDA), Podhájska, Slovak republic

Бровко Н.І., завідувач кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін Білоцерківського національного аграрного університету, д-р юрид. наук, професор

ЗМІСТ

Секція 1 Нові парадигми та напрямки досліджень філософських, політологічних, історичних наук у світовому просторі

Мельник Л.М. Феномен війни і миру у філософських поглядах Томаса Гоббса.....	6
Пасічник Н.С. Деколонізація та дерусифікація – головні тренди політики пам'яті на сучасному етапі.....	8
Грек І.М. Поняття «грумада» у працях Михайла Павлика.....	14
Ордіна Л.Л. Проблеми соціокультурної адаптації особистості в умовах російсько-української війни.....	16
Горкава В.В., Баштанник О.В. Аналіз ролі жінок у політиці та в інституціях влади на прикладі сучасної України.....	19
Росавіцький О.О. Парадигма історії, як виклик сьогоденню.....	23
Фесенко Г.Г. Ландшафт голокосту: актуальні підходи дослідження.....	26

Секція 2 Тенденції та сучасні виклики галузевих юридичних наук та правових практик в умовах євро інтеграції

Ковальчук І.В. Процес глобалізації як фактор становлення політико-правової свідомості особистості.....	30
Бровко Н.І. До питання євроінтеграційних процесів побудови громадянського суспільства в Україні.....	33
Тимошук О.Г. Правове регулювання та розвиток суспільства: забезпечення захисту прав і свобод громадян в Україні в умовах євроінтеграції.....	37
Терещук М.М. Конституційно-правовий статус Президента в парламентсько-президентських республіках Європи.....	40
Линник Т.В. Проблеми нормотворчої техніки в Україні.....	43
Добренька Н.В. Практичні та теоретичні аспекти інформаційної війни в Україні.....	47
Баштанник О.В. The concept of state capacity in modern scientific discourse of governing.....	51
Поляруш-Сафроненко С.О. Конституційні права дітей-жителів об'єднаних територіальних громад в період військової агресії та гарантії їх реалізації.....	54
Скороход О.В., Домбровська О.В. Інформатизація місцевого самоврядування як засіб прискорення подолання наслідків російської агресії.....	59
Макарчук В.В. Використання правоохоронними органами технічних засобів для здійснення спостереження з метою забезпечення національної безпеки і оборони.....	64
Сокиринська О.А. Застосування норм міжнародного гуманітарного права під час «нових» конфліктів.....	67
Prisac A.V. Definition of general competence in the legal literature of Romania.....	70
Сидоренко В.В. Окремі проблемні аспекти реалізації права на екстрену медичну допомогу в умовах адаптації національного законодавства до стандартів ЄС.....	74
Ломакіна І.Ю. Соціальна політика в гуманітарному знанні Європи і соціальний вимір європейської інтеграції : остання третина ХХ ст.	78
Пахомова А.О. Світовий досвід розвитку системи комерціалізації технологій в університетах.....	82
Кашинцева О.Ю. Інтелектуальна власність в Україні: виклики війни, перспективи членства в ЄС та НАТО.....	85
Яковець І.С. Роль ТРІПС плюс у доступі до лікування.....	90
Чомахашвілі О.Ш. Фармацевтична незалежність України: ретроспективний огляд.....	95
Пономарьова О.О. Деякі аспекти захисту конфіденційної інформації сенситивних груп пацієнтів у клінічних випробуваннях.....	98

Шевченко О.О. Проблематика невідповідності виду цільового призначення земельної ділянки та її складу угідь на прикладі земель сільськогосподарського призначення у розрізі податкових зобов'язань	102
Мельник В.О. Питання сталого розвитку сільських територій.....	107
Арнаута Є.О., Кондратюк Т.М. Legal principles accounting of nature protection lands.....	110
Аргат Я.П. Поняття суб'єктів підприємницької діяльності.....	112
Шмиголь Є.В., Лучко І.В. Правове регулювання забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану.....	116
Сімакова С.І. Окремі аспекти кримінологічної характеристики злочинності неповнолітніх....	120
Клочко В.М. Актуальність кваліфікації кримінального правопорушення за ст. 337 ККУ.....	125
Малишко І.В. Трудові конфлікти в системі соціальних конфліктів.....	128
Кондратюк Т.М. Особливості накопичувальної системи пенсійного забезпечення.....	131
Янчук Н.Д. Цифрові права в контексті прав людини.....	133
Самойлович А.А. Актуальність кваліфікації правопорушення за ст. 210 КпАП.....	138
Єфремова І.І. Особливості впровадження медіаційних практик як шлях вирішення конфліктів.....	142
Новак Т.С., Шрамівич К.О. Вимоги до якості молока в умовах євроінтеграції України: питання правового забезпечення.....	145
Новак Т.С., Красносільська І.П. До питання правового регулювання використання земель в період воєнного стану.....	150
Настіна О.І. Нормативне закріплення підстав припинення права державної власності на землю в умовах дії воєнного стану.....	154
Жуков П.І., Патюта О.О., Кілевої І.І. Використання штучного інтелекту під час реалізації повноважень органів місцевого самоврядування в галузі містобудування.....	159
Саліхов О.О. Правове забезпечення розширеної відповідальності виробника в Україні.....	164
Констатинювич Є.О., Аргат Я.П. Роль та місце сурогатного материнства в Україні.....	167
Катаєв Я.Д., Аргат Я.П. Усиновлення під час війни іноземцями дітей з України.....	169
Кириченко В., Росавицький О.О. Воєнний стан в Україні.....	172
Кириченко В.В., Єфремова І.І. Умови спадкування під час воєнного стану.....	175
Малоземова А.М., Єфремова І.І. Захист цивільних прав в умовах війни.....	178
Колісник С.Д., Линник Т.В. Виклики та актуальні питання суспільно-гуманітарних наук в умовах сьогодення.....	181
Хомінець Т.В., Геєць І.В. Вплив євроінтеграційних процесів на захист прав громадян України.....	185

Секція 3 Лінгвістичні студії: література, мова, переклад

Ігнатенко В.Д. Особливості юридичного перекладу.....	188
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Підготовка майбутніх юристів до публічних виступів на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням).....	191
Врубель Г.Ф. Використання здоров'язбережувальних технологій в процесі формування фахових компетентностей майбутніх педагогів-музикантів.....	195
Карпенко С.Д. Універсальність вітчизняної фахової освіти як проблема євроінтеграції.....	200
Мержева Л.Ф. Сутність використання інтерактивних методів дистанційного навчання майбутнього педагога-музиканта.....	203
Цвид-Гром О.П. Актуальні питання формування комунікативних компетентностей сучасного юриста у процесі навчання у ЗВО.....	208
Марчук В.В. Ціннісні орієнтації: взаємозалежності особистості та суспільства в правовому полі.....	211
Столбецька С.Б. Роль граматичних конструкцій у викладанні французької мови за професійним спрямуванням.....	214

Зелінська В.А. Комуникативні бар'єри у вивченні іноземної мови за професійним спрямуванням.....	218
Береговенко Н.С. Поняття категорії оцінки в сучасному мовознавстві.....	222
Тарасюк А.М. Генеративний підхід аналізу структури речення.....	227
Біліченко А.М. Використання інтернет-ресурсів у вивченні іноземної мови.....	231
Велика К.І., Ярмова О.В. Переклад новостворених термінів та понять.....	234
Михайленко О. Scientific and technical translation as a good prospects career.....	238
Резнік В.Г. Мовна політика Німеччини щодо українських біженців: проблеми та шляхи їх вирішення.....	241

Секція 4 Сучасні вектори євро інтеграційного розвитку психологічної освіти та науки

Булгакова Т.М., Жукова Г.В. Вплив інформатизації на трансформацію освітніх цінностей	245
Коржук В.В., Гуменюк О.Г. Мотивація діяльності особистості як шлях до досягнення успіху.....	248
Ляшенко М.М., Гуменюк О.Г. Адаптація підлітків до навчання.....	251
Клочко А.О. Розвиток емоційної стійкості особистості в умовах конфлікту.....	255
Скуловатова О.В. Віддалена робота в умовах воєнного стану: виклики для психічного здоров'я особистості.....	258
Хомчук О.П. Соціально-психологічна адаптація студентів-першокурсників.....	261
Березюк Т.П. Роль емпатії у контексті євроінтеграції для психологічної освіти.....	264
Беспятюк В.М., Гуменюк О.Г. Нервова булімія – проблема ХХІ століття.....	268
Пономаренко Т.І. Гендерні особливості впливу війни на психічне здоров'я студентів.....	271

Секція 5 Виклики та актуальні питання суспільно-гуманітарних наук в умовах сьогодення

Мірошниченко І.С., Кульбашна І.С. Особливості організації управління персоналом в умовах дії воєнного стану.....	275
Амізян А.А. Європейський досвід державного регулювання медичного туризму.....	279
Кулікова С.В. Project-oriented management of socio-cultural space.....	283
Стець А.Ю., Гуменюк О.Г. Дофамінова залежність.....	286
Кір'як В.С., Тріщук О.В. Читацький попит на книгу в умовах воєнного стану.....	290
Трофіменко В.О. Фізична активність як визначальний чинник здоров'я здобувачів освіти.....	294
Дудник О.К. Альтернативні способи вирішення спортивних спорів в Україні.....	297

РОЛЬ ЕМПАТІЇ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ДЛЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Березюк Т. П.,

кандидат психологічних наук,

доцент кафедри вікової та педагогічної психології

Рівненський державний гуманітарний університет

м. Рівне, Україна

Анотація. У статті розглянуто вплив євроінтеграції на психологічну освіту в Україні, зокрема на роль емпатії в міжособистісних відносинах та соціальній взаємодії. Автором здійснено аналіз теоретичних підходів до розуміння емпатії, розглянуто можливості та виклики її використання в практичних аспектах психологічної освіти. Виокремлено дослідження сучасних українських науковців-психологів, які розглядають емпатію як складну багаторівневу інтегральну властивість особистості.

Ключові слова: євроінтеграція, емпатія, психологічна освіта, міжособистісні відносини, соціальна взаємодія, комунікаційна взаємодія, особистість, ціннісна спрямованість.

У контексті сучасної ситуації в Україні, де глобалізація та євроінтеграція визначають курс розвитку багатьох сфер життя, питання соціальної взаємодії та міжособистісних відносин стають особливо актуальними. У зв'язку з цим, роль емпатії, здатності співчувати та розуміти почуття інших, набуває особливого значення, особливо у сфері психологічної освіти.

Європейська інтеграція ставить перед нашими ЗВО нові завдання та вимоги, які потребують адаптації та вдосконалення навчально-методичних комплексів і підходів до реалізації процесу здобуття вищої освіти. Одним із ключових аспектів досліджуваної проблеми є розвиток емпатії серед студентів,

яка не лише сприяє підвищенню якості міжособистісних взаємодій, а й впливає на розвиток і формування професійної компетентності майбутніх психологів.

Мета дослідження – аналіз впливу євроінтеграції на психологічну освіту, огляд теоретичних підходів до розуміння ролі емпатії в даному контексті, а також обговорення можливостей та викликів її використання у практичних аспектах психологічної освіти.

Велика значущість підвищення ролі емпатії в розвитку особистості привертає увагу науковців уже протягом тривалого часу і залишається головною темою досліджень у психологічній галузі. Емпатія має вагомий вплив на різні аспекти особистості, сприяючи зростанню продуктивності у виконанні завдань та підвищенню мотивації. Ці якості особливо важливі для формування комунікаційної взаємодії і надання підтримки в різних життєвих ситуаціях.

Сучасні українські науковці-психологи розглядають емпатію як складну багаторівневу інтегральну властивість особистості. Вони виділили три рівні в структурі емпатії. У формально-динамічний рівень входять якісні (модальні) та динамічні (особливості виникнення та протікання емпатійних реакцій) властивості емпатії. Змістовно-особистісний включає ті аспекти емпатії, що стосуються вибору простору для емпатійних переживань і морально-етичного змісту її об'єкта. Соціальні та індивідуальні уявлення про існуючі соціокультурні «норми» емпатійних проявів відображає соціально-імперативний рівень [1, с. 30].

Більшість дослідників, аналізуючи різні підходи до визначення емпатії у вітчизняній та зарубіжній психології, стверджують, що в структурі емпатії можна виділити три основні компоненти [3, с. 31] (табл. 1).

Таблиця 1

Змістовно-структурні компоненти емпатії

№ з.п.	Назва компоненту	Опис
1.	Емоційний	Здатність розпізнавати та розуміти емоційні стани іншої людини, що характеризується як пасивне співчуття, форма співучасті в

		емоційному стані партнера зі спілкування
2.	Когнітивний	Здатність подумки переноситися у думки, почуття та дії іншої людини; сприймати та розуміти внутрішній світ іншої людини, співчувати їй
3.	Поведінковий	Здатність допомагати іншій людині, полегшуючи її страждання

Таким чином, констатуємо, що поняття «емпатія» – це невід’ємна частина особистості, яка виявляється в здатності індивіда відобразити внутрішній світ іншої людини. Дана властивість має пряме значення в сприянні досягненню взаєморозуміння між учасниками комунікаційного процесу та реалізації взаємодії у системі «людина-людина».

Євроінтеграція – це процес економічного і політико-правового зближення України з європейськими міждержавними структурами, який має завершитися вступом України до Європейського Союзу [4, с. 160].

Сучасний етап розвитку освіти в умовах несприятливого впливу економічних і соціокультурних факторів, характеризується пошуками шляхів, способів і засобів удосконалення, оновлення освітнього середовища. І українське суспільство в цілому, а освіта зокрема, мають підготувати людину до життя в нових умовах, сформувати конкурентоздатну інноваційну людину. Зауважимо, що особливе значення для розбудови якісної освіти і науки мають психологічні знання [5, с. 85].

У контексті розгляду прикладів використання емпатії у практиці психолого-педагогічної освіти в умовах євроінтеграції, сучасні дослідники [2, с. 206] виділяють окремі детермінанти, що мають місце в системі впливу власного прикладу професорсько-викладацького складу на формування ціннісної спрямованості у майбутніх фахівців, де прояв емпатії є невід’ємною

складовою коректною, толерантною особистістю, що ефективно впливає на свідомість, почуття, волю, поведінку студентів.

Зі сказаного раніше випливає, що вивчення взаємозв'язку емпатії та європейського співтовариства виявляється ключовим аспектом сучасної психологічної освіти. Розуміння ролі емпатії фасилітує процес формування толерантного та відкритого мислення, необхідного для подолання культурних обмежень. Врахування емпатії у психолого-педагогічній практиці сприяє покращенню міжособистісних контактів та соціальної адаптації загалом. Засвоєння цієї компетенції дозволяє фахівцям вищої школи ефективніше впливати на розвиток особистості учасників освітнього процесу в міжнародному контексті.

Перспективу подальших розвідок вбачаємо в дослідженні взаємодії між здобувачами вищої освіти різних культур у навчальних середовищах та розробці методів сприяння взаєморозуміння та адаптації.

Список використаних джерел:

1. Вавринів О. С. Становлення поняття емпатії в психології. *Теорія і практика сучасної психології* : зб. наук. праць Класичного приватного університету. Запоріжжя : КПУ, 2019. № 2. Т. 1. С. 28–31.
2. Волошина О. В., Свиначик А. М. Формування ціннісної спрямованості майбутніх учителів у процесі вивчення педагогічних дисциплін. *Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції* / за ред. : В. М. Завгородня, А. М. Куліш та ін. : матеріали Міжнар. наук.-метод. конф., 29–30 трав. 2020 р. Суми : Сумський державний університет, 2020. С. 204–207.
3. Чаплак Я. В. Проблема емпатії в психології та її важливість у професійному становленні психолога. *Psychological journal*. 2018. № 5 (15). С. 24–39.
4. Чубенко Я. В., Олещенко В. Ю. Євроінтеграція України в умовах повномасштабної російсько-української війни: історія і сучасність. *Правова парадигма відновлення України: проблеми та перспективи* : зб. матеріалів

XIV Міжнар. наук.-практ. конф., 23 лют. 2024 р. Київ : НАУ, 2024. С. 160–163.

URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/62825> (дата звернення: 28.03.2024).

5. Чудакова В. Актуальні проблеми сучасної психологічної науки у дослідженнях «психологічної готовності до інноваційної діяльності» та «формування компетентностей конкурентоздатності особистості», перспективи їх інтеграції у світовий освітній простір. *Виклики сучасної психологічної науки країн ЄС: перспективи інтеграції українського досвіду* : зб. тез методолог. семінару лаб. методології і теорії психології Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України / відп. ред. В. Л. Зливков; укладачі С. О. Лукомська, О. В. Котух. Київ : Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, 2022. С. 84–90.

УДК 304

НЕРВОВА БУЛІМІЯ – ПРОБЛЕМА ХХІ СТОЛІТТЯ

Беспятюк М. В.,

здобувачка вищої освіти I курсу

факультету управління та економіки,

спеціальність 073 «Менеджмент»

Хмельницького університету управління та права ім. Леоніда Юзькова

Науковий керівник: - **ГУМЕНЮК О. Г.,**

к. е. н., доцентка, доцентка кафедри філософії,

соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання

Хмельницького університету управління та права ім. Леоніда Юзькова

Анотація. Розлади харчової поведінки, зокрема булімія, є поширеною проблемою в світі, яка значно посилилася з початком пандемії COVID-19. Згідно з даними ВООЗ, люди з розладами харчової поведінки мають найвищий рівень смертності серед осіб із психічними захворюваннями.

Ключові слова: булімія, розлади харчової поведінки, РХП.